

פותרים במ"ה (בית מצרש הורים) להורים מולאים:

שותפות ארוכת שנים מתקיימת בין הורים ובית הספר. בילקוט בית הספר לצד הספרים והמחברות מונחות התקוות והדאגות. הורים עולים חווים שינויים רבים, בנוסף להתאקלמות לחיים בארץ הם צריכים ללמוד להשתלב במערכת החינוך הישראלית.

העלייה אהובה ורצויה על כולנו, אך היא טומנת בחובה אתגרים רבים. קשיי השפה, השוני התרבותי, עומס חיי היום יום, קשיי הפרנסה מעיבים על העלייה. פעמים רבות התסכול הוא הדדי, בתי הספר מעוניינים בשיתוף הפעולה ובלקחת האחריות ההורית של העולים ופעמים העולים מתקשים לעמוד בדרישות בתי הספר, בעקבות קשיים או הבדלים שונים.

פעמים הפערים נובעים מקשיי תקשורת. אנו מדריכות במ"ה מציעות לכם לפתוח במה, ולהעלות על השולחן את השותפות החינוכית. לדבר על עלייה ולדבר עם העלייה. לפניכם הצעה לשתי סדנאות, הראשונה להכשרת הלבבות, לחדר- המורים, והשנייה, מיועדת להורים וצוות בית הספר, סדנה שמטרתה מפגש ועבודה משותפת.

כי כידוע, כשיש שותפות וכולם רוצים בהצלחתה, חייבים לשמור על קשר, על כבוד על תיאום ציפיות.

מקוות שהמתווה שלפניכן

יפתח את שערי הלב

וייטע מילים של כבוד ושותפות.

צוות מדריכות במ"ה התשפ"א

כתיבה: מיכל גיאר וראומה הררי

שותפות הורים חינוכית בסימן עליה

"לרבים רבים הבאים אלינו – או המובאים אל חופינו מרחוק ואף מקרוב (וחוששני, גם ללא-מעטים הגדלים כאן או היילודים כאן) – עדיין לא הפך החוף הזה בית. תפקידנו החינוכי הוא לעשות להם את הארץ הזאת, ואת העולם הרוחני שהצמיח אותה, לבית שהנפש אחוזה ודבוקה בו. וזה לא יושג בלי אווירה של אהבה-ללא-חשבונות, של כבוד-בלתי-מזויף, של הידבקות בעם ובגורלו ובתולדותיו הטראגיות, בערכיו הרוחניים, ביצירתו החיה ובחזון תקומתו, אשר יסודותיה ה'לאומיים' וה'אנושיים', ה'מוסריים' וה'סוציאליים' ניתנים להפרדה רק במילונינו ובנוסחאותינו, אך לא בהתגלמותה החיה."

ברל כצנלסון

כל אחד ואחת מאיתנו חווה מעברים כאלה או אחרים במהלך חייו - כתלמיד, כמורה או כהורה: ממסגרת חינוכית אחת לאחרת, מדירה אחת לאחרת, מיישוב אחד לאחר או לעיתים אף ממדינה אחת לאחרת. כל מעבר מביא איתו קשיים ואתגרים לצד ציפיות והתרגשות לקראת התחלה חדשה. המעבר למדינה אחרת הוא דרמטי במיוחד. הוא גורר איתו שינויים רבים, שחלקם משמעותיים ביותר כגון הבדלים בשפה, במראות ובהרגלי למידה בבתי הספר, והוא מלווה בשינויים רבים נוספים כמו הבדלים בריחות, בטעמים ובסוגי המאכלים.

במהלך השנים האחרונות עוסקים אנשי המקצוע יותר ויותר בתוצרים הנובעים מהיחלשותה של המשפחה במהלך עליה. זאת על רקע מקומה של המשפחה כמערכת תמיכה לבניה, שכן המשפחה מהווה גורם המתווך בין הילד לחברה בכל תחומי החיים.

ההורות כוללת מרכיבים רבים שניתן להגדירם כתלויי תרבות, כגון דרכי חינוך, חברות וחלוקת אחריות בין הבית לבין מסגרות חינוכיות שמחוץ לבית. המפגש עם גורמי החברות של החברה

הורים שותפים לדרך

הקולטת, מאלץ את ההורים העולים להתמודד עם שוני בתחומים רבים, הנובע מהבדלים בין תרבות המוצא לתרבות הקולטת. הבדלים בין תרבותיים הקשורים בחינוך הילדים עלולים להוות מקור לאי הבנות ולמתח רב. לקונפליקט הנוצר בין המסרים שהילד מקבל מהוריו לאלה שהוא מקבל מסוכני התרבות הקולטת השפעות על תפקודו ופיתוח זהותו, כמו גם על תפקוד המשפחה, לכידותה ורווחתה. המפגש עם נורמות תרבותיות שונות לגבי התנהגות ויחסים בין הורים לילדים ובין בני זוג, עלול לערער דפוסים מוכרים ובטוחים וליצור במשפחה מתחים וקונפליקטים. השינויים המתרחשים במשפחה העולה, בהיותה מנותקת מן הסביבה התרבותית המוכרת המספקת תמיכה והכוונה ערכית, אל מול סביבה שערכיה שונים ובלתי מוכרים, עלולים לגרום להורים לאבד את הביטחון שבתפקודיהם ההוריים. בין השינויים בולטת תופעת חילופי התפקידים בין ההורים לילדיהם. הללו רוכשים התמצאות בסביבה החדשה, בדרך כלל בקצב מהיר מהוריהם; הם מוכנים לאמץ את הנורמות והערכים שמציעה החברה החדשה, בעוד שההורים עשויים להיצמד לנורמות שהביאו עמם מארץ המוצא.

תפקידנו ושליחותנו החינוכית לאפשר להם קליטה והשתלבות מיטבית שתהווה בסיס להשתלבותם העתידית מבחינה לימודית וחברתית לעם ולארץ תוך תחושה של בית טבעי. וזאת תוך כבוד ובמה לתרבות, מורשת ולשפה שמביאים עמם העולים ארצה שמקיימים בעצמם את כתוב:

"בְּרִית נִיחָם, אֶרְצָה אֶתְכֶם, בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים, וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִן-
הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר נִפְצַתֶם בָּם; וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּכֶם, לְעֵינֵי הַגּוֹיִם. וַיִּדְעֻתָם כִּי-אֲנִי ה',
בְּהוֹצִיאִי אֶתְכֶם אֶל-אֶדְמַת יִשְׂרָאֵל--אֶל-הָאֲרֶץ, אֲשֶׁר נָשָׂאתִי אֶת-יָדִי, לָתֵת אוֹתָהּ,
לְאַבְרָהָם. " (יחזקאל מ"א)

הורים שותפים לדרך

כהן. ש (2006). מקומה של המשפחה בתהליכי קליטה והסתגלות של נוער עולה לחברה הישראלית. 'גדיש', שנתון לחינוך מבוגרים, כרך י', הוצאת משרד החינוך האגף לחינוך מבוגרים, ירושלים תשס"ו.

<http://meyda.education.gov.il/files/yesodi/hachala/hishtalvot/rakaz9.pdf>

פותרים במ"ה (בית מצרש הורים) להורים מו"ס:

שותפות ארוכת שנים מתקיימת בין הורים ובית הספר. בילקוט בית הספר לצד הספרים והמחברות מונחות התקוות והדאגות. הורים עולים חווים שינויים רבים, בנוסף להתאקלמות לחיים בארץ הם צריכים ללמוד להשתלב במערכת החינוך הישראלית.

העלייה אהובה ורצויה על כולנו, אך היא טומנת בחובה אתגרים רבים. קשיי השפה, השוני התרבותי, עומס חיי היום יום, קשיי הפרנסה מעיבים על העלייה. פעמים רבות התסכול הוא הדדי, בתי הספר מעוניינים בשיתוף הפעולה ובלקחת האחריות ההורית של העולים ופעמים העולים מתקשים לעמוד בדרישות בתי הספר, בעקבות קשיים או הבדלים שונים.

פעמים הפערים נובעים מקשיי תקשורת. אנו מדריכות במ"ה מציעות לכם לפתוח במה, ולהעלות על השולחן את השותפות החינוכית. לדבר על עלייה ולדבר עם העלייה. לפניכם הצעה לשתי סדנאות, הראשונה להכשרת הלבבות, לחדר- המורים, והשנייה, מיועדת להורים וצוות בית הספר, סדנה שמטרתה מפגש ועבודה משותפת.

כי כידוע, כשיש שותפות וכולם רוצים בהצלחתה, חייבים לשמור על קשר, על כבוד על תיאום ציפיות.

מקוות שהמתווה שלפניכם

יפתח את שערי הלב

וייטע מילים של כבוד ושותפות.

צוות מדריכות במ"ה התשפ"א

כתיבה: מיכל גיאר וראומה הררי

סדרה לצוות חדר הורים - מחלום למציאות

רציונאל:

כולנו היינו עולים, ואם לא אנחנו אז הורינו או סבנו. החברה בישראל היא חברת עולים מהדורות האחרונים. כולנו עלינו ובאנו ארצה. בסדנה זאת, צוות יספר את סיפורי ה"חלום והמציאות" המשפחתיים שלו.

מטרת הסדנה:

צוות בית ספר יעמיק את הקשר ההבנה ואת ההזדהות הרגשית עם תהליך העלייה. מורי בית הספר יפתחו אמפתיה לתהליך קליטת העלייה המתרחש בבית הספר. סדנה זו עשויה להיות הכנה לקראת מפגש עם הורי עולים, שייערך בהמשך.

מהלך הסדנה:

1. פותחים בסרטון ההומירסטי של אריק אינשטיין ואורי זוהר "העולים החדשים"

<https://www.youtube.com/watch?v=tOPuOp2Lxb8>

2. "ראיון זוגי".

הצוות מתחלק לזוגות, על כל אחד לראיין את השני וללמוד ממנו על סיפור העלייה שלו.

1. מה סיפור העלייה המשפחתי שלכם? מהיכן עלייתם? כיצד התקבלה העלייה לעלות?
2. האם היה לכם "חלום" בנוגע לעלייה: שאיפה, תקווה, ומה גילתם "במציאות" הישראלית?
3. מה היו המשאבים שבהם השתמשתם כדי לצלוח את העלייה?

3. חזרה למליאה- איסוף:

הורים שותפים לדרך

אפשר לרשום על הלוח את שתי המילים: חלום / מציאות. ולתת לכל אחד לספר את "החלום" המשפחתי שהיה להם טרם עלייתם ואת "המציאות" שנתקלו בה. יש לציין שייתכן שנגלה שחלק מהסיפורים עצובים, מקוממים וחלקם מצחיקים מלאי חמלה.

מנחה הערב יסכם, כי "כולנו עולים" כפי שראינו בסרטון של איינשטיין וזהר. העלייה לישראל מאופיינת ב'גלי עלייה'.

מהם החלומות והמציאות של תלמידנו?

מה יש בידנו לעשות בכדי להקל עליהם את חווית הקליטה?

סגרת שיח הורים-עולים וצוות בית ספר-**מצליבים מהבים****רציונל הסדנה:**

להורים וצוות בית ספר מטרה משותפת, לקדם את תלמידיהם בבית הספר. העבודה החינוכית המשותפת יוצרת מעטפת של ביטחון ומקדמת את למידת התלמידים והתפתחותם.

מטרת הסדנה:

לפתח את הקשר והשיח הבית ספרי בין הורים עולים וצוות בית הספר. ליצור שיח משותף על המטרות החינוכיות והלימודיות המשותפות. הנחת היסוד ששיח זה יצור שיתוף פעולה בין הבית לבית הספר, יסייע להורים ולמערכת ויקדם את התלמידים.

לשמוע כיצד ההורים מגדירים את המטרות הלימודיות והחברתיות של ילדם בבית הספר וכיצד בית הספר מגדיר אותם. ולראות מהן נקודות המחלוקת וההסכמה.

מהלך הסדנה:**נזמין את ההורים להשתתף ב'קפה דילמה'**

מסדרים את הכיתה למספר שולחנות בסגנון 'בית קפה', כשבכל שולחן יושב איש צוות ומספר הורים עולים.

1. שלב 1-10 בבב הכרות:

כל האנשים בשולחן מציגים את עצמם ומספרים מי הם, עיסוקם, מעט על ילדיהם.

שלב 2- הצלבת מבטים:

כל אחד מוזמן לקחת קלף, מערימת הקלפים. הקלפים מייצגים מושגים מחיי בית הספר. והוא מתבקש להציג אותו למעגל ולומר, האם הוא כבר פגש את המושג הזה, מה דעתו עליו? האם הוא דומה לארץ המוצא שלו? שונה? מה דעתו לגביו? האם הוא רוצה לשמור אותו או לשנות אותו?

שלב 3- במליאה:

תולים את המושגים על הלוח.

מציינים שאלו מושגים מרכזיים, שקשורים לחיי ילדם בבית הספר. מבקשים מאנשים כל קבוצה לומר, מה הדברים שנאמרו אצלם סביב המושג.

רושמים את הדברים.

חשוב להכין מראש מצגת, שבה בית ספר יציג: מה עמדתו ביחס אליהם. ולראות את הדומה והשונה בין התפיסות. להסביר מדוע הוא נוהג באופן שנוהג, להקשיב לדעות אחרות ובעיקר לתת תחושה שאנחנו נמצאים ביחד בתהליך משותף. מסע חינוכי שבו לוקחים חלק הורים ואנשי הצוות.

הורים שותפים לדרך

אפשר לסיים בתפילה משותפת על חינוך הילדים:

תפילה להצלחה בחינוך הילדים

מומלץ להוסיף לתפילה גם תפילה אישית.

"יהי רצון מלפניך ד' אלקינו ואלקי אבותינו, שנזכר לחנך את בנינו ובנותינו בדרך הראויה ביותר והטובה ביותר, בדרך שתתאים לכל אחד ואחד מהם, שנשכיל לרדת אל עמק נפשם, וללמד את תכונותיהם ומדותיהם, ועל פי זה לחנכם.

עזר לנו שלא נטעה באף פרט בחנוכם ולואי שנזכר לראות כל צאצאינו כולם – ללא יוצא מן הכלל, הולכים בדרך הישר, בדרך אותה התוו לנו אבותינו, גם אחרי צאתם מרשותינו לרשות עצמם, ועל זה עינינו נשואות אליך למרום שתזכינו להצליח בחנוכם, כי יודע אתה כמה קשה בעת הזו לשמר את הילדים הרכים לבל תפגע בהם אש זרה ח"ו, וכמה נסיונות עוברים ילדי ישראל.

ולכן מבקשים אנו ממך אבינו שבשמים הרוצה בטובת כל אחד ואחד מבניו, שנדע איהם להוות בפניהם את הדגמה החיה הטובה ביותר, וכן שיהיה בפנינו לדבר אל לבם שישמעו לכל מה שאנו מצווים אותם כרצונך, ושלא נצטרך לנהג עמם ביד קשה, אלא שתהיה לנו השפעה חזקה עליהם ושהם יעריכו ויכבדו אותנו ועל ידי זה ישמעו לכל דבר שנאמר להם.

וזכנו שנדע את הזכות העצומה הטמונה בחנוך בנים לתורה, כי הלא הם- הם חליה אחת בשרשרת הדורות הנאמנים לרוח ישראל סבא.

ושנקבל את כל המאמץ באהבה רבה עד אין קץ, ונשדע להעריך עד כמה גדולה הכרת התודה שאנו חייבים לך על זאת.

ותזכנו ונתן לנו זרע בנים בריא בגופו ובנפשו, ושהיו כלם מתקנים בכל אבריהם, ושתהיה להם נפש בריאה וציבה, והזמן להם מזונותיהם ופרנסתם ברוח ובכבוד. ושלא יצטרכו אף פעם לזולתם, אלא הענק להם מידך הרחבה והפתוחה."